

Opintomatkaraportti

TUTUSTUMISKÄYNTI OLKILUODON YDINVOIMALAAN JA KESKUSTELUTILAISUUS EURAJOKISTEN YRITTÄJIEN / MAATALOUSTUOTTAJAJEN KANSSA 12.-13.4.2012

Matkan tarkoituksena oli kartoittaa tuottajille Pyhäjoen tulevan ydinvoimalatyömaan myötä mahdollisesti avautuvia lisäansiomahdollisuuksia. Opintomatalla kävimme tutustumassa Olkiluodon ydinvoimalaan ja osallistuimme keskustelutilaisuuteen, jossa kanssamme keskustelemassa olivat Eurajoen kunnan yrityskehittäjä Marko Mikkola sekä MTK-Eurajoen puheenjohtaja Timo Rauvola ja sihteeri Tuomo Jaakkola.

Torstai 12.4.2012

Linja-automatkalla Olkiluotoon esittelimme hankettamme matkalla olijoille, järjestöagrologi Sirpa Törmikoski kertoi myös muista MTK-Pohjois-Suomen ja hankkeen järjestämistä tilaisuuksista Pyhäjoen ydinvoimalahankkeen tiimoilta. Myös muilla matkalla olijoilla oli vapaa sana ja muutamia ennako-odotuksia retken suhteen kuulimmekin.

Olkiluodossa aloitimme opintomatkamme Vierailukeskuksesta ja auditoriossa vierailupäällikkö Harry Hammarberg esitteli meille ydinvoimala-alueen toimintoja, voimalan toimintaperiaatteita ja raaka-aineen eli uraanin käsittelyä. Keskustelu oli vilkasta ja opintomatkalaisemme olivat kiinnostuneita hyvin monista eri seikoista, mm. ydinvoimalan tarvitseman raaka-aineen (uraani) kuljetusta (neljä rekkakuormallista/vuosi) verrattiin muilla raaka-aineilla (hiili, turva, puu) tarvittavaan kuljetuskapasiteettiin, jos haluttaisiin tuottaa sama määrä sähköä. Pohdittiin myös jäähdytysveden sisältämän lämmön/energia talteenottoa.

Luennon jälkeen siirryimme ydinvoimala-alueen kiertoajelun myötä ydinjätteen loppusijoitusluolastolle. Kävimme katsomassa matala- ja keskiaktiivisen ydinjätteen loppusijoituspaikkaa.

Lisätietoa netistä: Olkiluodon ydinvoimalasta www.tvof.fi
Ydinpolttoaineen loppusijoituksesta www.posiva.fi

Perjantai 13.4.2012

Eurajoen kunnanvirastolla tapasimme yrityskehittäjä Marko Mikkola sekä MTK-Eurajoen puheenjohtaja Timo Rauvola ja sihteeri Tuomo Jaakkola. Kuulimme olevamme jo seitsemäs ryhmä tämän vuoden puolella, joka on kunnassa käynyt keskustelemassa ydinvoimala-asioista Pyhäjoen ydinvoimahankkeeseen liittyen. Keskustelu oli vilkasta ja monta aihetta ehdittiin käsitellä:

- Faktoja Eurajoen kunnasta:

Työmarkkinat:

Työttömyysaste Eurajoella (2011)	7,3 %
Työttömyysaste Satakunnassa (2011)	9,3 %
Työttömyysaste koko Suomi (2011)	8,3 %

Työpaikkojen jakauma 2009:

Alkutuotanto	6,4 %
Jalostus	54,4 %
Palvelut	38,1 %

- Eurajoen kunta on käytännössä velaton kunta, johon ydinvoimalasta saatavat verotulot vaikuttavat hyvinkin selvästi. Suurin verotulo tulee tällä hetkellä Olkiluoto 3 – rakennustyömaalla työskentelevien ansiotuloverotuksesta. Suomen ja Puolan valtiot ovat tehneet sopimuksen, jonka perusteella puolalainen työntekijä maksaa palkastaan verot

Maataloustuottajain Pohjois-Suomen Liitto • MTK-Pohjois-Suomi ry
Maaseutuelinkeinojen kehittämisen tiedotus-, koordinaatio- ja aktivointihanke – Pohjois-Pohjanmaa ja Kainuu

Oulun toimisto:
Rautatiekatu 16 C 22 • 90100 Oulu
Puhelin 020 413 3500 • Faksi 020 413 3509

Kajaanin toimisto:
Kauppakatu 25 A • 87100 Kajaani
Puhelin 020 413 3370 • Faksi 08 653 1329

www.mtk.fi/pohjoissuomi/

Suomeen heti ensimmäisestä työpäivästä. Muidenkin kansalaisuuksien työjaksot Suomessa ovat useasti kestäneet yli 6 kk, jolloin hekin alkavat maksaa tuloistaan verot Suomeen. Olkiluodossa olevien työntekijöiden palkkatuloista kertyvät verotulot ovat Eurajoen kunnalle merkittävämpiä kuin ydinvoimalan kiinteistö- tai yhteisöverot.

- Eurajoen kunta panostaa maaseutuasutuksen vetovoimaan. Kunnassa on toiminnassa 6 kyläkoulua, n. 10 km:n etäisyydellä keskustasta. Näissä kyläkouluissa on mm. omat keittiöt ja interaktiiviset kosketustaulut. Panostamalla kyläkouluihin Eurajoen kunta pyrkii pitämään kylät elinvoimaisina.
- Myös investointeihin on varaa. Tänä vuonna investointeja tehdään n. 11 milj. €. Ja tämä taas osaltaan tuo työtä alueen yrittäjille (maansiirto, rakennus yms.).
- Kunta on toisaalta ulkoistanut paljon toimintojaan, esim. terveystalot ostetaan MedOnelta. Myös kunnan kiinteistöomistus on hyvin vähäistä – ei asuntoja vuokrattavaksi tai isoja halleja teollisuuden tarpeisiin.
- Tontti/maapohja pulaa ei ole. Kunnalla onkin tarjota tonttimaata ja hinnoittelulla pyritään pitämään tonttien hinnat alhaisina.
- Ulkomaalaisten työntekijöiden läsnäolo Eurajoella ei ole tuonut paikallisille palvelujen tarjoajille juurikaan lisätienestimahdollisuuksia. Paremminkin tienaavat ulkomaalaiset työntekijät, joilla saattaa olla perhettäkin mukana (esim. ranskalaiset) asuvat mieluummin kaupungissa eli Raumalla/Porissa. Perusduunarit (joista suurin osa on puolalaisia) elävät erittäin säästeliäästi Suomessa, jotta heillä on varallisuutta kotiin palattaessa. He poimivat marjoja ja sieniä, kalastavat ja ostavat kaupasta vain peruselintarvikkeita. Niistäkin halvinta mahdollista merkkiä, joka näkyy myös kauppojen valikoimissa.
- Ydinvoimatyömaalla on ehdoton nollaraja alkoholin suhteen, joten myöskään iltaelämä ei ole vilkastunut. Aikaisempia ydinreaktoreita rakennettaessa Eurajoella on pyörinyt iso tanssiravintola, jota oli yritetty herätellä henkiin uuden työmaan alkaessa, mutta asiakkaita ei ollut tarpeeksi. Toisaalta myöskään häiriöitä/rikollisuutta ei juurikaan ulkomaalaisten taholta ole ollut havaittavissa. Jokamiehen oikeuksien laajuudesta on toki hieman jouduttu opastusta antamaan, ettei aivan toisten mökkien/talojen pihoilta luonnonantimia haeta.
- MTK-Eurajoen alueella on n. 6000 ha peltoa, n. 200 tukihakemuksen jättäjää, 6-7 maitotilaa, 2 sikatilaa, puolen kymmentä broilerinkasvattajaa ja 1 naudanlihantuottaja. Päätoimiset viljelijät ovat selvästi vähemmistönä. Tilakauppoja tehdään 1-2/vuosi, yleensä peltoja vuokrataan kun itse lopetetaan tuotanto. Peltojen vuokra- ja myyntihinnat (350-550 €/ha vuokra, 10 000 €/ha myynti) ovat korkeita, joten tilakoon kehittäminen on vaikeaa.

Pyhäjoen ydinvoimatyömaata ajatellen saimme seuraavia ohjeita tuottajien lisäansaintamahdollisuuksien tukemiseen:

- Keskusteluyhteys paikalliseen toimijaan/ydinvoimalan toteuttajaan luotava jo hyvissä ajoin, jolloin on helpompaa toimia kilpailutusten aikana
- Tuottajien tulee itse olla aktiivisia jos haluavat mukaan
- Pienten yrittäjien kannattaa liittyä yhteen ja olla mukana tarjoamassa yhdessä (yksi sopimuskumppani on mieluisampi vastapuolelle ja yhteenliittymällä valmius tarjota enemmän palveluja kerralla paranee)
- Alkuvaiheen rakennustöissä suurin potentiaali tuottajia ajatellen (mm. maansiirtotyöt)
- Jo alkuvaiheessa mukana oleminen voi tuoda töitä jatkossakin – esim. lumen auraus, pihojen hoitotyöt, vuosihuoltojen avustustyöt

Paluumatkalla linja-autossa kuulumme matkalaisten tunteja päivien annista ja esiteltiin meille kolme alueemme uutta maataloushallinnon yhteistoiminta-alueetkin (Neliapila (Nivala, Ylivieska, Oulainen, Sievi), Siikalatvan maaseutupalvelut (Haapavesi, Pyhäntä, Siikalatva, Vaala, Vihanti) ja Kalajoen kaupungin isännöimä yhteistoiminta-alue (Kalajoki, Raahe, Alavieska, Merijärvi, Pyhäjoki, Siikajoki).